

Periodistes

"Fa quinze, vint o trenta anys, jo escrivia als diaris convençut que algun dia els diaris d'aquest país començarien a assemblar-se una mica més als del meu món. Però no ha estat així, fins al punt que puc afirmar que els diaris d'avui dia, en línies generals, són molt menys compromesos, molt menys valents i, per descomptat, molt més avorrits que els que fèiem, o intentàvem de fer, anys enrere."

Els diaris van plens del senyor Mariano Rubio. Els comentaris que desperta la més que probable conducta delictiva del senyor Rubio són molt variats, fins i tot d'una certa violència, però no veig enlloc un editorial que demani, purament i simplement, la dimissió del president del Govern. Jo tenia entès que quan en un país democràtic i mitjanament civilitzat es produeix un escàndol d'aquesta naturalesa, en el qual es troba directament implicat l'ex-director del Banc d'Espanya, l'obligació del cap del Govern és de dimitir. Però, és clar, jo visc encara en un altre món, un món diferent del nostre, d'aquesta Espanya que solament fa quinze anys que ha començat a viure en democràcia...

Tampoc els diaris d'aquí no són els del meu món. Aquesta afirmació pot semblar gratuïta, tenint en compte que durant els darrers trenta anys no he fet pràcticament altra cosa que escriure en els diaris d'aquest país. És cert; però fa quinze, vint o trenta anys, jo escrivia als diaris convençut que algun dia els diaris d'aquest país començarien a assemblar-se una mica més als del meu món. Però no ha estat així, fins al punt que puc afirmar que els diaris d'avui dia, en línies generals, són molt menys compromesos, molt menys valents i, per descomptat, molt més avorrits que els que fèiem, o intentàvem de fer, anys enrere.

La revista *Capçalera*, del Col·legi de Periodistes de Catalunya, en el seu número extraordinari dedicat a *Els periodistes i la política, els polítics i el periodisme*, publica un article del meu vell company Josep Maria Huertas sobre el periodisme dels últims anys del franquisme —"els somnis arraconats, els orígens oblidats"— en el qual, entre algunes altres coses, es llegeix: "Els interessos polítics es van sumar als tradicionals interessos econòmics. I els diaris van ser cada cop més dependents, tot i que proclamaven la seva independència. Paral·lelament, unes generacions que no havien viscut el franquisme van ingressar a les redaccions. Els valors individuals van prevaler sobre els col·lectius, i les actituds crítiques, sovint mediatitzades per la tendència del mitjà, tampoc no són ja tan usuals com abans" (...) "El 'no t'emboliquis' i el 'no servirà de res' són dues consignes no escrites que van aigualint l'actitud crítica que sembla que hauria de ser un dels valors sòlids de la professió. Retenir el lloc de treball és prioritari". I Huertas acaba amb aquest paràgraf, que comparteixo plenament: "Molts directors i càrrecs de confiança van arraconant els seus orígens, si en tenien, dins la mai declarada cam-

panya contra la memòria. Si un dia van somniar una societat més justa i més lliure, pensen que era això, un somni de joventut. El mal és que ara els joves que són a les seves ordres gairebé no gosen ni somniar."

Jo no ho sóc pas, de periodista. Fa, sí, trenta anys que escric als diaris, on he fet de tot: entrevistes, columnes d'opinió, editorials, cròniques, reportatges, crítiques, corresponsalia a l'estranger..., però no sóc periodista o, dit d'una altra manera, no tinc carnet de periodista, no estic col·legiat. Pertanyo, això sí, al Sindicat de Periodistes de Catalunya, la qual cosa pot semblar contradictòria. No sóc periodista, no tinc carnet, perquè no em dóna la gana. I no em dóna la gana perquè mai no m'he sentit recolzat pels meus companys. Aviat farà trenta anys (al 1996) que en Manuel Ibàñez Escofet em va fer entrar a *El Correo Catalán* com a crític teatral. En aquella època, per a ser crític teatral, calia tenir el carnet de periodista i no em va tocar cap més remei —tot i ser llicenciat per l'Institut d'Estudis Teatral de la Sorbona— que el de presentar-me a l'examen d'ingrés a l'Escuela de Periodismo. Vaig treure el número 1 (el senyor que em va examinar, un tal Bartolomé Mostaza, es va quedar impressionat perquè, de tots els qui es van presentar a l'examen en el territori nacional, gent que havia passat per la Universitat, vaig ser l'únic que sabia qui era el senyor Ferrater Mora). Pocs mesos després vaig tenir una topada amb el crític teatral de *La Vanguardia*, el senyor Martínez Tomás, que era el president de l'Asociación de la Prensa franquista de Barcelona. Aquest senyor em va acusar d'intrusisme, tot i saber que jo estava matriculat a l'escola, va exigir la meua expulsió del diari i el director no es va fer pregar. En Manuel Ibàñez, que després em cridà al seu costat quan fou nomenat director del *TeleExpres*, no va poder fer res per defensar-me i, el meu lloc, el va ocupar un periodista demòcrata de tota la vida, sense que ningú moigués ni un dit a favor meu.

Després he conegut diverses redaccions on, segons sembla, he fet un paper bastant brillant, però, a l'hora de discutir els problemes de la redacció, sempre m'han demanat, gentilmente, això sí, que fotés el camp, que en aquelles discussions només hi podien prendre part els periodistes amb carnet, en plantilla. Així doncs, no sóc periodista o, millor dit, no tinc carnet, la qual cosa no m'impedeix de sentir-me tant o més periodista que quan vaig començar i, com a periodista, dolgut de l'anàlisi tan exacta, tan malauradament precisa, que fa del periodisme i dels periodistes l'amic Huertas.

Joan de Sagarra